

Gemeente van Jezus Christus, 'Ga weg van mij, Heer'. Dat zijn de woorden van Simon Petrus gesproken tegen Jezus. Vlak na een prachtig wonder. 'Ga weg van mij, Heer'. Opmerkelijke woorden. Herken jij die woorden ook in je eigen leven? Waarom wel? En misschien belangrijker de vraag: waarom niet? Vandaag staat het verhaal van de wonderbaarlijke visvangst uit Lucas 5 centraal. Het wonder laat ons iets zien van de goddelijkheid, de heiligheid van Jezus... Maar tegelijkertijd wijst dit verhaal ons door naar een nog veel groter wonder...

Jezus is bij de oever van het Meer van Gennesaret. Misschien beter bekend als het meer van Galilea. Maar het is druk, te druk eigenlijk. De menigte wil luisteren naar Jezus, naar het woord van God, maar de grote mensenmassa maakt dat moeilijk. Maar dan ziet Jezus twee boten. De vissers hebben de hele nacht gewerkt, niets gevangen, en nu 's ochtends zijn ze bezig met het spoelen van de netten. Jezus stapt in de boot van Simon Petrus en vraagt hem om een stukje bij de oever vandaan te varen... Petrus is weliswaar op dit moment nog geen discipel van Jezus, dat gebeurt pas aan het einde van het verhaal wanneer hij alles achter laat en Jezus volgt, maar Petrus kent Jezus al wel. Jezus was een bekend figuur geworden in Kafarnaüm, de woonplaats van Petrus, en in Lucas 4 lezen we over Jezus die de schoonmoeder van Petrus geneest. Dus Petrus kent Jezus, maar het is nog oppervlakkig. Hij weet van Hem, Hij weet dat Jezus bijzonder is, maar je kunt nog niet spreken van een levend geloof. En dan die vraag van Jezus om een klein stukje weg te varen...

Je kunt je voorstellen dat de visser die de hele nacht gewerkt heeft, en niets gevangen heeft, daar niet echt zin in heeft. Hij is moe, het is een lange nacht geweest, tijd om zijn bed op te zoeken... Toch helpt Petrus Jezus wel. Het is de eerste stap naar een groot wonder, de eerste stap naar een groeiend geloof... Dit is iets wat we ook in onze tijd steeds weer zien gebeuren. Kerken zoeken veel vrijwilligers. Mensen die helpen... En vaak doet die vrijwilligerstaak ook daadwerkelijk iets met het geloof van diegene. Het helpt niet alleen de ander voor wie je het doet verder, maar ook jezelf. We kennen zelfs verhalen van mensen die niets met het geloof hadden, dan toch een bepaalde taak op zich nemen, en zo tot geloof komen... Waarom zou Petrus geluisterd hebben naar Jezus? Voelde hij zich verplicht na de genezing van zijn schoonmoeder? Wilde hij zelf ook luisteren naar de woorden van Jezus, maar waarom was hij dan niet al een onderdeel van de menigte? Hoe dan ook, uiteindelijk maakt het niet zoveel uit waarom hij deze vrijwilligerstaak aanpakt. Het heeft veel zegen tot gevolg. Gehoorzaamheid gaat vóór het begrijpen uit.

Petrus vaart met Jezus een klein stukje uit de kust. Jezus gaat zitten. Enerzijds begrijpelijk op een boot op het water, maar tegelijkertijd was het in die tijd ook heel gewoon dat de leraar zat terwijl de leerlingen stonden. En zo gaat Jezus vertellen over het Woord van God.

Wij weten niet exact waar deze gebeurtenis heeft plaatsgevonden, maar wel ongeveer. Bij de oever van het meer van Gennesaret, waarschijnlijk in de buurt van Kafarnaüm. En in dat gebied zijn een behoorlijk aantal inhammen die de vorm van een halve cirkel hebben. Het lijkt wel wat op een podium of een theater uit die tijd. En nu nog steeds is de akoestiek op die plekken heel goed. Jezus hoefde daar helemaal niet hard te spreken en kon zich toch goed verstaanbaar maken.

En zo spreekt Jezus... Wij weten niet hoe lang. Misschien meerdere uren. Maar daar vertelt Lucas ons verder niets over.

Wel over wat er daarna gebeurt. Jezus zegt tegen Petrus dat hij naar diep water moet varen en dat ze daar hun netten uit moeten gooien om vis te vangen...

Jezus was opgegroeid in een timmermansfamilie, Hij was dus geen visser... Petrus was dat wel... En hij had net de hele nacht hard gewerkt, en niets gevangen... Het was niet voor niets dat ze 's nachts werkten, want overdag was het veel moeilijker om vis te vangen... De expert weet dus: nu op dit moment gaan we zeker niets vangen... Toch is daar de opdracht van Jezus... Petrus weet, als hij luistert naar Jezus en doet wat hij zegt... En er gebeurt wat hij verwacht, er komt geen vis... Dan staat hij voor schut voor de mensenmassa's op het strand. Hij zal het lachertje worden van zijn collega's... En ook praktisch voor die dag: hij zal dan opnieuw de netten moeten spoelen, en hij zal ongetwijfeld al vermoeid zijn geweest na de lange nacht... Dus wat doet Petrus, hij zegt: 'Meester, de hele nacht hebben we ons ingespannen en niets gevangen. Maar als U het zegt, zal ik de netten uitwerpen.'

Petrus, de professionele visser, weet uit ervaring: dit gaat hem niet worden... Veel extra werk voor niets... Voor schut staan... Hij zou dus heel goed kunnen uitleggen waarom hij niet naar Jezus zou luisteren... Toch luistert hij wel, waarom? 'als U het zegt'. Dat is de hele reden, het woord van Jezus is voldoende.

Hoe is dat voor jou? Je weet: in de Bijbel staat het zo. Het is dus duidelijk dat God het zo wil in mijn leven... Maar... Dat kost mij wel dit... en anderen vinden het vreemd... En eigenlijk snap ik zelf ook niet waarom ik het zo zou doen... Mijn eigen manier is overduidelijk de beste... Logische gedachtegang, herken je hem bij jezelf? Veel christenen hebben de neiging om God als adviseur te zien. Vaak geeft Hij hele goede adviezen, daar kun je wat mee, daar doe je wat mee... Maar soms geeft Hij adviezen waar je het minder in ziet zitten, en dus laat je die dus links liggen... Maar is God jouw adviseur? Denk daar eens even over na: zie je God alleen als je adviseur? God, de schepper van het universum, die nu al precies weet wat de toekomst voor ons in petto heeft, God die van ons houdt als een vader van zijn kinderen... Zie je hem alleen als adviseur? Of zie je Hem als koning in je leven? Petrus geeft ons hier het goede voorbeeld. Alle logica en ervaring zeggen dat het zinloos is om zijn net uit te werpen, maar hij doet het... Omdat Jezus het zegt... Dat is voldoende, dat is genoeg. Prachtig voorbeeld... Ik doe het, omdat Jezus het zegt... Gehoorzaamheid gaat vóór het begrijpen uit.

En bij Petrus is het resultaat verbluffend. Er zwemt een enorme school vissen het net in waardoor het dreigt te scheuren... Maximale vangst... In enkele ogenblikken... Petrus beseft: dit kan helemaal niet. Dit is absoluut onmogelijk... En hij valt voor Jezus op zijn knieën en zegt: 'Ga weg van mij, Heer, want ik ben een zondig mens.' Wat gebeurt hier? Petrus valt op zijn knieën, teken van aanbidding... Hij noemt Jezus Heer, Kurios, in het Griek, een goddelijke aanspreektitel... Petrus ziet in Jezus het goddelijke. Hij is hier nog niet zover dat hij beseft dat Jezus God moet zijn... Maar hij herkent en erkent het goddelijke wel in Jezus... En dat is genoeg voor die woorden: 'Ga weg van mij, Heer, want ik ben een zondig mens.'

Dit is iets wat we vaker in de Bijbel zien. Wanneer een mens in aanraking komt met het goddelijke dan kan de mens dat niet verdragen. Denk aan Mozes bij de brandende braamstruik: 'Mozes bedekte zijn gezicht, want hij durfde niet naar God te kijken.' Denk later opnieuw aan Mozes. Hij is op de berg geweest en heeft met God gesproken. Zijn gezicht glanst er letterlijk van. Dan staat er: 'Toen Aäron en de andere Israëlieten de glans op Mozes' gezicht zagen, durfden zij niet naar hem toe te gaan.' Ze durfden niet. Alleen al de weerspiegeling van iets van het goddelijke is teveel voor de gewone mens, zelfs teveel voor de hogepriester Aäron. Denk ook aan de roeping van Jesaja, hij zegt daar: 'Ik schreeuwde het uit: 'Wee mij! Ik ben

verloren, want ik ben een mens met onreine lippen, en ik leef te midden van een volk dat onreine lippen heeft. En nu heb ik met eigen ogen de koning, de HEER van de hemelse machten, gezien.' Of Ezechiël: 'Dit was de aanblik van de stralende verschijning van de HEER, en toen ik dit alles zag, wierp ik me voorover op de grond.' Of Daniël: 'Toen ik die indrukwekkende verschijning zag, verloor ik al mijn kracht; ik werd lijkleek en was niet in staat nog iets te doen. Ik hoorde het geluid van de stem, maar zodra ik dat hoorde verloor ik het bewustzijn en viel voorover op de grond.' Keer op keer zien we in de Bijbel dat de mens het goddelijke niet kan verdragen. De mens valt als het ware automatisch op de grond en wordt zeer bevreesd voor het goddelijke...

Herken jij die ervaring? Dat je iets van het goddelijke proeft en dat het... verschrikkelijk is... Angstaanjagend, ontzagwekkend... Petrus benoemt in ons gedeelte zeer duidelijk de oorzaak daarvan: 'Ga weg van mij, Heer, want ik ben een zondig mens.' Kennelijk is het zo dat juist wanneer de mens in aanraking komt met het goddelijke, plots onze zonden een belemmering vormen tot het goddelijke. Juist wanneer wij dicht bij God komen, staat de zonde ons meer in de weg. Worden we meer bewust van onze zonde...

Sommigen van ons zijn opgegroeid in kerken die zij hebben beleefd als zeer streng. Er mocht niets en vrijwel elke week kreeg je te horen dat je zondig, dat je verkeerd was... Dat is geen prettige ervaring... Net als dat een ontmoeting met het goddelijke voor Petrus en die anderen die ik net noemde geen prettige ervaring was. Toch kan het denk ik wel een heel heilzame ervaring zijn...

De geschiedenis kent een aantal grote opwekkingen. Perioden in de geschiedenis dat vrij massaal mensen tot geloof komen of tot een levend geloof komen. De bekendste zijn de first great awakening en de second great awakening in de Engelstalig wereld, maar het reveil in Nederland in de 19e eeuw had ook gigantische gevolgen. En zo zijn er nog veel meer te noemen. Als je de preken van de opwekkingspredikers nu terugleest valt iets op. Vrijwel allemaal leggen ze enorm de nadruk op de zonde. Bij sommige preken krijg je het idee dat de hoorders zo'n beetje worden uitgescholden omdat ze zulke verschrikkelijke mensen zijn... Terwijl wij zouden denken dat het gewoon, nette burgers waren... Je zou misschien denken, dit pikken ze niet. Wie gaat er nou naar zo'n veroordelende preek luisteren... Maar juist door die tirades heen kwamen mensen tot geloof, kwamen ze tot een levend geloof...

Onze huidige cultuur en samenleving gelooft vrij massaal in de idee dat de meeste mensen deugen. Natuurlijk er zijn enkele rotte appels, maar over het algemeen genomen zijn de meeste mensen prima. Ze zijn goed. De één natuurlijk beter dan de ander, maar er zijn maar weinig slechte mensen... De Bijbel vertelt ons een heel ander verhaal... In vergelijking met andere mensen, zeker met de grootste misdadigers, zijn wij inderdaad niet heel slecht... Maar zodra je de mens, zelfs de beste mensen, gaat vergelijken met het goddelijke. Het volmaakte. Dan past dat niet... Dan valt zelfs de grootste heilige bevend op de grond van angst voor wat komen gaat... Want het kwaad in ons leven, misschien klein in onze ogen, kan niet bestaan in de nabijheid van de volmaakte goede, God... En daarmee kunnen wij niet bestaan bij God in de buurt. Onze zonde, ons kwaad, is een wezenlijk onderdeel van wie we zijn... En zo kunnen wij niet bij God zijn... Dat kunnen we niet verdragen...

En dan de woorden van Jezus tegen Petrus: 'Wees niet bang, voortaan zul je mensen vangen.' Petrus hoeft niet bang te zijn voor Jezus, hoeft niet bang te zijn voor het goddelijke... Sterker nog het is zijn roeping om juist nog velen bij Jezus, bij dat goddelijke te brengen. Dit spreekt Jezus uit na de wonderbaarlijke visvangst, een grotere vangst dan mogelijk

was... En dat is ook bij de kerk gebeurt. Het kleine groepje volgelingen na de opstanding is nu, tweeduizend jaar later, uitgegroeid tot een groep van miljarden mensen. Overweldigende vangst...

Zovelen die dicht bij kwamen tot het goddelijke... Maar hoe dan? Petrus viel op de grond: 'Ga weg van mij, Heer, want ik ben een zondig mens.' Wat is er veranderd?

In Johannes 21, het laatste hoofdstuk van het evangelie van Johannes, staat ook een verhaal van een wonderbare visvangst. Het is niet dezelfde gebeurtenis als hier in Lucas 5, maar de overeenkomsten zijn opvallend. Petrus en anderen hebben de hele nacht gevisst, maar niets gevangen. Dan roept er iemand naar hen toe dat ze het net aan de andere kant moeten uitgooien. Ze weten niet wie het is... Maar ze weten wel dat het onzin is wat hen verteld wordt. Ervaren vissers weten dat je het net niet aan de verkeerde kant moet uitgooien... Ze hebben alleen het woord van de roepende vreemdeling, maar ze luisteren op het woord, net als in Lucas 5... En opnieuw stromen de netten vol met vis... Tot zover de overeenkomsten, want dan komt het grote verschil. Ik lees verder: 'De leerling van wie Jezus veel hield zei tegen Petrus: 'Het is de Heer!' Zodra Simon Petrus dat hoorde, deed hij zijn bovenkleed aan – want hij was nauwelijks gekleed – en sprong in het water.' Lucas 5: 'Ga weg van mij, Heer, want ik ben een zondig mens.' Johannes 21: Petrus springt in het water om naar Jezus te gaan...

Wat is er veranderd in de tussentijd? Twee dingen. Allereerst is Petrus compleet door de mand gevallen. Hij had meerdere jaren met Jezus opgetrokken, maar toen, op het moment dat het erom draaide, heeft hij Jezus driemaal verloochend... De zonde is dus zeker niet minder geworden... Je zou dus misschien eerder verwachten dat Petrus de boot uitspringt om bij Jezus weg te komen... Maar het tegendeel gebeurt... Hij gaat naar Jezus toe. We zien niets meer van: 'Ga weg van mij, Heer, want ik ben een zondig mens.' Petrus kan zelfs niet wachten tot de boot aan land komt voordat hij naar Jezus toegaat... Wat is er nog meer gebeurd? De kruisiging en de opstanding... Dat is het grote wonder waar Lucas 5 al naar verwijst... Dat is het moment in de wereldsgeschiedenis dat Jezus de zonde van de wereld op zich neemt, en de straf daarvoor draagt. Die verschrikkelijke angst die mensen voelen bij het goddelijke, want wat zal er gebeuren? Die angst is waarheid geworden voor Jezus. Hij heeft het gedragen... Weggedragen... En dus: 'Wees niet bang, voortaan zul je mensen vangen.'

In het geloof hoeven wij niet meer bang te zijn om bij het goddelijke in de buurt te komen... Want alle reden voor angst heeft Christus gedragen aan het kruis... Het is goed tussen God en ons... En dat verandert alles...

Petrus wordt geroepen om een visser van mensen te worden. Misschien heb jij die roeping ook wel... Voor Petrus en ook voor anderen geldt het laatste vers dat we lazen: 'En nadat ze de boten aan land hadden gebracht, lieten ze alles achter en volgden Hem.' Die wonderbaarlijke visvangst was natuurlijk veel geld waard. Maar Petrus, en ook Jakobus en Johannes hebben iets waardevoller op het oog. Bij Jezus zijn, bij het goddelijke zijn... Want als de zonde is weggenomen... Dan is bij God zijn het mooiste wat er is... Ze geven alles ervoor op... En ze volgen Jezus... Het is hen alles waard...

Ben jij weleens in aanraking geweest met het goddelijke? Het is of verschrikkelijk... De zonde staat in de weg... Of het is fantastisch, prachtig... Het is alles waard... Ken jij dat goddelijke? Jezus nodigt je uit om Hem te volgen, om in Hem te geloven, met Hem te leven... En dan zul je proeven: alles – het eeuwig leven... Leef met Jezus. Halleluja, amen.

Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410